



Πανεπιστημιούπολη 1



Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας

Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών

Τομέας Ακτινολογίας Ακτινοθεραπείας

Μάθημα 4231 « Βιοηθική και Δεοντολογία Επαγγέλματος»

https://ocp.teiath.gr/courses/RADAKT_UND101/

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ

**Αντώνιος Μανιάτης
Ακαδημαϊκός Υπότροφος - Επίκουρος Καθηγητής**

Αντώνιος Μανιάτης

Το δικαίωμα στην ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή

Εισαγωγή: Προσέγγιση του δικαιώματος στην τεκνοποιία

Δικαίωμα αναπαραγωγής ή, αλλιώς, δικαίωμα αποκτήσεως φυσικών απογόνων είναι το δικαίωμα του ατόμου να αποφασίσει αν και πότε θα αποκτήσει παιδιά. Στην αμερικανική δικαστική απόφαση Johnson v. Calvert αναδεικνύεται η σπουδαιότητα της αποκτήσεως τέκνου ως εξής: « Η γέννηση παιδιών όχι μόνον διαιωνίζει το είδος μας, αλλά επιτρέπει σε κάθε γονέα να συμβάλει γενετικά και κοινωνικά στην συλλογική μας αντίληψη της έννοιας του ανθρώπου. Κάθε παιδί επίσης προσφέρει τη δυνατότητα μιας μοναδικής σχέσεως ζωής η οποία δυναμικά μπορεί να είναι περισσότερο ικανοποιητική και με περισσότερο περιεχόμενο από οποιαδήποτε άλλη επιδίωξη»¹.

Η απόκτηση τέκνων δεν ήταν πάντοτε εύκολη ή και δυνατή διαδικασία, υπάρχει λοιπόν στην πράξη το πρόβλημα της ακούσιας ατεκνίας. Αν αυτό είναι ένα διαχρονικό ζήτημα, οι νέες εξελίξεις στο χώρο των βιοϊατρικών επιστημών καθιστούν δυνατή την απόκτηση τέκνου και ανεξαρτήτως της υπάρξεως ζεύγους, δηλαδή από άνδρες και γυναίκες που για οποιοδήποτε λόγο θέλουν να αποκτήσουν παιδί χωρίς να συνάψουν σχέσεις με το άλλο φύλο.

Το δικαίωμα της τεκνοποιίας δεν είναι ένα δικαίωμα ρητά καθιερωμένο, καθεαυτό, στο Σύνταγμα, κυρίως για το λόγο ότι εθεωρείτο ειδική έκφραση του δικαιώματος στη μητρότητα, στο γάμο και στην οικογένεια, για τις οποίες είναι καθιερωμένη θεσμική εγγύηση στο άρθρο 21 παρ. 3 του Συντάγματος. Ωστόσο, προτάσσεται από τη θεωρία μία άλλη διάταξη, εκείνη του άρθρου 5 παρ. 1, η οποία αναφέρεται στο δικαίωμα ανάπτυξης της προσωπικότητας, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παρ. 1, που αναφέρεται στο σεβασμό και στην προστασία της αξίας του ανθρώπου².

¹ Ι. Κριάρη, *Τεχνολογίες υποβοηθούμενης τεκνοποιίας και θεμελιώδη δικαιώματα – Νομοθετικές μια νομολογικές εξελίξεις στην Ελλάδα και την αλλοδαπή*, in Φ. Παναγοπούλου – Κουτνατζή (Επιμ.), *Ηθική Δεοντολογία της Υγείας. Liber amicorum Ελένης Βαλάση – Αδάμ*, 2012, σ. 71.

² Ι. Κριάρη, *Τεχνολογίες υποβοηθούμενης τεκνοποιίας και θεμελιώδη δικαιώματα – Νομοθετικές μια νομολογικές εξελίξεις στην Ελλάδα και την αλλοδαπή*, in Φ. Παναγοπούλου – Κουτνατζή (Επιμ.), *Ηθική Δεοντολογία της Υγείας. Liber amicorum Ελένης Βαλάση – Αδάμ*, 2012, σ. 72, Α. Γιαννουλίδου, *Η αιτία του νόμου, είναι η ψυχή του νόμου*, Τα Νέα Σαββατοκύριακο 26-27 Ιανουαρίου 2019, σ. 54.